

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Bach Arnstadban. A magyar tévéfilm 1975-ben készült. Játékidő: 81 perc.

A film rövid tartalma: Johann Sebastian Bach 18 éves, amikor meghívják az arnstadti templom új orgonájának kipróbálására. Játéka annyira megtetszik, hogy felfogadják a templom orgonistájának és a gróf udvari zenekara hegedűsének. Bach azonban már ekkor is saját útját járja, s ez hamarosan összeütközéshez vezet mind az egyházi, mind a világi hatalmasságokkal.

A film Bach fiatal kori néhány évét mutatja be a nézőnek.

Johann Sebastian Bach (1685-1750) barokk zeneszerző, orgonista, hegedűművész.

Szereplők:

Johann Sebastian Bach - Gyabronka József

Maria Barbara Bach - Hűvösvölgyi Ildikó

Wedemann kisasszony - Czigány Judit

Johann Ernst Bach - Ella István

Olearius, szuperintendáns - Básti Lajos

Feldhaus, polgármester - Bujtor István

Strungk - Gosztonyi János

Uthe, iskolamester - Baracsi Ferenc

Fischer, diakonus - Pándy Lajos

Wender, orgonakészítő - Hadics László

Weissleder, sekrestyés - Gyenge Árpád

Treiber, rektor - Horkai János

Von Schwarzbach gróf - Somogyvári Rudolf

A felesége - Menszátor Magdolna

Buxtehude - Kőmíves Sándor

Kunz - Szilágyi István

Nothriagel - Farkas Antal

Geyersbach - Gálvölgyi János

Alkotók:

rendező: Katkics Ilona

dramaturg: Békés József

A film mezőberényi vonatkozása, hogy néhány jelenetét Mezőberényben, a II. kerületi evangélikus templomban forgatták, az orgona pedig a film zenei alapját adta.

Visszaemlékezésekből tudjuk, hogy a forgatás három hónapig tartott. A színészek az egyház parókiáján kaptak szállást.

A barokk stílusban épület templom a Luther M. téren található. Orgonája az egyik legértékesebb, legszebben hangzó az országban. Nem véletlenül választották az ország számtalan kiváló orgonája közül a mezőberényit.

A mezőberényi szlovák evangélikus templom orgonáját Martin Sasko brezovai orgonaépítő mester készítette 1859-ben. Az orgona két manuális és pedálos, mechanikus játszó- és regisztertraktúrájú.

Érdemes említést tenni J. S. Bach orgonaműveiről, melyeket 2002-ben Kalocsay Károly - a II. kerületi evangélikus templom orgonáján - Bach 14 orgonaművét játszott fel CD lemezre.

Kalocsay Károly így ír az orgonáról:

„... Kipróbáltam a szlovák evangélikus templom orgonáját, és mondhatom, nagyon tetszett. Arra emlékszem, hogy nemes hangján kívül a játszóasztal szépsége és a templom fapadozata fogott meg leginkább.

És a mechanika. A templom orgonája, mivel érintetlenül maradt ránk a XIX. század közepétől, teljesen mechanikus. Tehát a sípok alatti szelepeket, sokszor akár 5-6 méter hosszú traktúra köti össze a billentyűkkel. Így a játékosnak megadatik az az érzés, hogy bár a síp messze van, mégis közvetlenül nyitja ki a szelepet, hogy a levegő a sípba áramolhasson. ...”

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Egy „véletlenül előkerült” történet ... „...amikor itt a szlovák templomban forgattak egy filmet ...” ... Mikor és ki, mi a film címe? ... Így kezdődött a film keresése. Végül – több e-mail váltás során – az MTVA archívumában került elő a tévéfilm. Megvettem. A film jogdíjas, csak saját használatra vetíthető.

Természetesen ajánlom egy nyilvános filmvetítés során szélesebb körben, illetve a mezőberényieknek levetítésre.

Öröm, hogy a szlovák templom orgonáját találták alkalmasnak a film forgatásához. A film betekintést ad J. S. Bach életébe és helyi vonatkozásával az orgona hangjának megismeréséhez felkelti/felkeltheti az érdeklődést.

Ezért ajánlom a települési értéktárba való felvételét.